

DE TRAM

KATHOLIEK VOLKSBLAD VAN SINT-TRUIDEN

VERSCIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS : 2,50 fr. per jaar, voorop betaalbaar. Het heele jaar door worden abonnementen aangenomen, voor 't zelfde welke tijdruimte, aan 5 c. per nummer berekend.

Artikels en mededeelingen vrachtfrij te zenden, vóór den Woensdag avond, aan 't Redactiecomité van *De Tram*, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden.

SINTE-LUTGARDIS' DRUKKERIJ
JOS. LEENEN
Eigenaar-Uitgever van *DE TRAM*
HAMELSTRAAT, 13, SINT-TRUIDEN

AANKONDIGINGEN : 15 c. den drukregel. RECLAMEN : 25 c. — Lange of te dikwijls herhalen annouces, per accoord. Aankondigingen en reclamen worden aangevaard tot *Vrijdag 's avonds*.

Affiches, enz., gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht. — Alle drukwerken worden er gratis opgesteld of vetaald volgens het geval.

OORLOG tusschen Transvaal en Engeland.

Nog altijd blijven wij zonder bepaalde inlichtingen over den toestand der Engelschen in Ladysmith.

Alhoewel wij niet stellig weten, of dat groote Engelsche bolwerk nu eindelijk is ingenomen door de Boeren, ofwel, of generaal White zich met zijne half verhoogerde manschappen heeft overgegeven aan generaal Joubert, toch kan men met grond veronderstellen, dat er op acht dagen tijds ten minste eenig wapenfeit van betekenis moet plaats gehad hebben, want onaannemelijk is het, dat de Boeren eene stad omsingelen en acht of tien dagen zouden laten verlopen zonder eene aanval te wagen, gezien hunne krijgskwaamheid, hun flink geschut en hunne numerieke overmacht, in vergelijking met roode vesten, welke zij in Ladysmith gevangen houden gelijk eene muis in eene val.

Daarenboven weten de Boeren beter dan wie ook, dat, hoe langer zij wachten, hoe meer tijd zij gunnen aan de Engelschen hunne hulpvrouwen te ontschepen, en zij zelven gevaar loopen op hunne beurt door dezen omsingeld te worden.

Zonder evenwel te beweren, dat Ladysmith ingenomen is, meenen wij toch te mogen bevestigen, dat er krijgsverrichtingen hebben plaats gehad, welke ten naede der Engelschen zijn uitgevallen, en daar de Engelschen tot nog toe meester zijn van de telegraaflijnen, zullen zij wel zorg gehad hebben zulke slechte mare niet openbaar te maken. Het voortdurend vertrekken van hulpvrouwen naar Zuid-Afrika en het binnenroepen en vormen van een tweede legorkorps, leveren derhalve het bewijs dat Jonh Bull in Transvaal andere bezigheid aantreft dan rozen te plukken.

Donderdag, 9 dezer, is de beschieting van Ladysmith onderbroken geweest, omdat generaal White gevraagd had te onderhandelen met de Boeren, om de burgers van Ladysmith in eene veilige plaats te brengen.

Dat bewijst dat de beschieting niet zonder uitwerksel blijft.

Zoals men ziet, dagteekent dat nieuws van over-negen dagen; sedert dien kan er al veel gebeurd zijn.

De versterkingstroepen der Engelschen ontschepen gedurig in Zuid-Afrika. Dat geeft aan de Engelschen een meer lachend voorkomen.

Ze beginnen te hopen.

De toestand te Ladysmith.

De militaire medewerker van de *Times* verwacht het ontzet van Ladysmith tegen het einde dezer week, wanneer Murzay te Escourt 4000 mannen versterking zal krijgen. Hij twijfelt thans er aan, of Joubert meer dan 18,000 man rondom Ladysmith heeft liggen, en dan is hij niet in staat de Engelsche pogingen tot ontzet te verijdelen.

De slag bij Glencoe volgens transvaalsche lezing.

Frankfort a/d M., 14 Nov.

De « Frankfurter General Anzeiger » krijgt uit het hoofdkwartier van generaal Joubert een particulieren brief van den 21 October over den slag bij Glencoe.

Volgens dezen brief zijn den 20 bij Glencoe aan de zijde van de Boeren, onder Lucas Meijer, 10 man gesneuveld en 27 gewond, van de Engelsche zijde 39 man gesneuveld, 171 gewond, bovendien 100 huzaren gevangen genomen.

Het gevecht duurde acht uren. De Boeren hadden 1000 man en een batterij, de Engelschen 4000 man en twee batterijen in het gevecht. Toen de tweede afdeling Boeren onder Erasmus aankwam, trokken de Engelsche terug naar Dundee.

Prins Louis Napoleon.

Parijs, 15 Nov.

De « Gaulois » zegt dat Prins Louis Napoleon, kolonel in Russischen dienst, oorlof gevraagd had om in Zuid-Afrika met de Boeren te gaan vechten.

De tsaar heeft hem dit echter niet toegelaten.

Gevecht te Ladysmith.

Tijdingen uit Pretoria.

Londen, 15 Nov.

Men meldt uit Pretoria, 9 November, aan « Reuter » :

Volgens berichten uit Ladysmith begon heden morgen, bij het krieken van den dag, eene hevige beschieting.

Eenige Boerencommandos zijn tot op 1500 meters van de Engelsche loopgraven genaderd.

Het artillerievuur is gestaakt en het gevecht is begonnen.

Alles is rustig te Kimberley en Mafeking.

De goede weg.

't Is genoeg dat er in de katholieke partij een afvallige priester is, dat er eenige scheurmakende eenheden zijn, om aanstonds de gansche geuzenpers te zien samenspannen, ten einde deze te verheffen te veredelen, als zijnde de eenige rechtschapen, echte, ware katholieken, terwijl de Kerk en de geloovigen slechts eenen winkel uitmaken. Allo, laat ons wat redeneeren.

Wat is de Kerk? De vergadering van alle geloovigen welke de leer van Christus volgen onder het geleide van den Paus en de Bisschoppen. De Kerk bevat dus onderrichters en onderrichten. De Kerk zal vervolgd, aangevallen, gelasterd en misacht worden, maar zal toch niet bezwijken.

Indien er, in de geslachten welke zich in de wereld opvolgen, christenen bestaan welke geene geloovigen zijn, katholieken, welke niet onder de onderrichten en onder de gehoorzamen blijven; indien er christenen zijn, welke de deugden van onderdanigheid, leerzaamheid en ootmoed niet bezitten; daar waar deze christenen, deze zoogezegde katholieken zijn, is hunne kerk de ware Kerk niet meer.

De katholieken moeten, niettegenstaande alle moeilijkheden en alle gevaren, niettegenstaande de macht en de eendracht van al de vijanden, eenen blik van vertrouwen op de toekomst richten en nooit aan het woord van Christus twijfelen; maar zij moeten ook de gehoorzame onderdanen blijven onder de leiding van den Paus en de Bisschoppen.

Indien de socialisten, door de loochening van God, door de ontkenning van alle gezag, door de bevestiging van volledige onafhankelijkheid en van het meesterschap der macht, overal eenen geest van wederspanningheid, van ongehoorzaamheid en van ontbinding gezaaid hebben, zoo hebben zekere katholieken ook er toe medegeholpen met eene gedragslijn in te slaan en eene taal te laten hooren, die toonen dat zij verre zijn van de ware geloovigen te wezen, handelende volgens de leer van Paus en Bisschoppen.

Paus en Bisschoppen vereenigd met de geloovigen, hebben altijd de maatschappij in de gevaarlijkste stonden gered. Met onze Bisschoppen, vereenigd met den Paus, maken wij de ware Kerk uit, en de zegpraal is ons verzekerd. Tegen Hen, geraken wij op den slechten weg.

Om tot die volstrekte vereeniging te komen, moet men zijne persoonlijke en menscheijke meeningen en verlangens kunnen opofferen; moet men beziel zijn met met zelfopoffering voor het gemeenebest, voor het welzijn van het volk en voor de glorie Gods; men moet de liefde tot allen bezitten, en de geloovigen moeten de deugd van gehoorzaamheid en ootmoed bezitten en oefenen. Want het behoort hun niet, maar wel de onderrichtende Kerk, dit is, Paus en Bisschoppen, te spreken; aan dezen behoort de leiding, en aan al de anderen, hoe hooggeplaatst zij ook wezen, behoort de plicht te luisteren, te gehoorzamen en de gegeven ordewoorden te volgen.

En hier valt geene kwestie van te bespreken tot hoeverre men mag gaan, in deze zaak, zonder eene grove fout te bedrijven, zonder ernstig aan zijne plichten van goed christen jegens zijne geestelijke oversten te kort te blijven.

Dat dus liberalen en geuzengazetten jammeren over maatregelen door de geestelijke overheden genomen, jegens zoogezegde katholieken. Dat zij krokodillentranen storten over diegenen welke zich opstandig toonen en toch nog als katholieken willen doorgaan. Wij, wij kennen maar éénen regel : de leiding van Paus en Bisschoppen.

Wetgevende zitting.

Dinsdag werd de wetgevende zitting voor 1899-1900 geopend.

Aan de dagorde van Kamer en Senaat was de herkiezing van het Bureau.

De Heer Beernaert werd, als voorzitter der Kamer, herkozen met 65 stemmen op 108 stemmers. De Heeren Baron Snoy, als eerste, en De Sadeleer, als tweede onder-voorzitter, bekwamen wederzijds 83 en 80 stemmen.

Een achtiental leden der rechterzij hebben dus niet voor den Heer Beernaert gestemd.

De Heeren de Borchgrave, Huyshauer, Loslever (katholieken) en Magnette (progressist) werden als secretarissen herkozen, wederzijds met 88, 83, 84 en 96 stemmen.

Het Bureau is dus in zijn geheel samengesteld gelijk in den vorigen zitting.

De Heer Beernaert, na plaats genomen te hebben in den voorzitterszetel en den Heer Tack, voorzitter bij ouderdom, de hand gedrukt te hebben, deed de volgende aanspraak :

Mijnheeren, voor de vijfde maal draagt mij de eervolle taak op u voor te zitten. Deze eer is ook een last die, op mijnen ouderdom, zwaar wordt.

Om hem te verlichten, zou ik gaarne mogen rekenen op de medewerking van u allen, en vraag ik u mij te helpen de vrijheid van het spreekgestoelte, die ons gemeenzaam erfgoed is, te doen eerbiedigen.

De pas geëindigde zitting is meer langdurig en woelig dan wel vervuld geweest.

Ik hoop, dat, met de hulp der Voorzienigheid, de zitting die thans geopend is, vruchtbaar zal zijn voor het welzijn van ons duurbaar Vaderland.

Ik verklaar de Kamer samengesteld; er zal kennis van gegeven worden aan den Koning en aan den Senaat.

Op voorstel van den Heer de Smet de Naeyer, hoofd van het Ministerie, heeft de Kamer, met 71 stemmen tegen 25, beslist Donderdag de bespreking over het wetsontwerp van kiesherverving voort te zetten.

De Senaat heeft den Heer Hertog d'Ursel met bijna eenparigheid, tot voorzitter gekozen, in vervanging van den Heer Baron 't Kint de Roodenbeke, ontslaggever. Op 74 geldige stemmen kwam hij er 71. De nieuwe voorzitter werd luidrechtig toegejuicht. Ministers en Senatoren verdrongen zich rond hem, om hem geluk te wenschen.

Werden herkozen : de Heeren Baron Bethune (katholiek), met 76 stemmen, als eerste en Dupont (liberaal), met 79 stemmen, als tweede ondervoorzitter.

Als secretarissen werden gekozen de Heeren Graaf de Ribeaucourt en Hardenpont; als bijgevoegde secretarissen, de Heeren Baron d'Huart en Graaf Hemricourt de Grunne.

Als kwestors werden gekozen de Heeren Graaf Vilain XIII en Baron Wettnaall.

De Heer Hertog d'Ursel bedankte, in verhevende bewoordingen, zijne collegas voor de eer hem aangedaan. Hij bracht eene warme hulde aan den aftredenden voorzitter, Baron 't Kint de Roodenbeke, en verklaarde den zitting geopend.

Op 't einde der zitting werd, door den Heer Graaf de Bergeyck, ondersteund door den Heer Baron Cogels, eene ondervraging gedaan over de ramp van Antwerpen.

De Heer Liebaert gaf uitleggingen en verklaarde, dat het onderzoek over de verantwoordelijkheid naarstig wordt voortgezet.

Daarop is de Senaat tot nadere bijeenroeping uiteengaen.

Gewetensvrijheid.

Zeker genzenblaadje klaagt de steenen uit den grond, dat in ons land de vrijheid van geweten niet wordt geëerbiedigd en haalt, als bewijs, het volgende voorbeeld aan :

« Iemand leeft als vrijdenker; eene ziekte tast hem aan. Zoolang hij kracht en wil bezit nadert geen priester zijne bedstede. Doch het einde maakt, zijne krachten verminderen. Een lid der familie dringt den priester op. Vrouwen en kinderen, door de smart nergedrukt, hebben den moed, het bewustzijn niet deze fanatieke tuschenkomst af te weren.

« De stervende wil nog eene laatste maal de hand drukken aan de geliefde wezens die hij verlaten moet; hij wil hun eenen blik tot afscheid werpen, doch een priester verrijst aan zijn ledakant; die verschijning, hij wil ze

met de hand afweren, draait het hoofd en sterft.

« Glorie voor de Kerk! Eene ziel gered! roepen de fanatieken, maar de rechtschapen man, na een leven van zorgen en zwoegen voor hen die hij zoozeer beminde, werd in zijne laatste levensstunden verontrust, gepijnigd, gemarteld door eene echte misdaad : de vernieling zijner wijsgeerige gevoelens. »

Echt dramatisch, niet waar? Maar geheel in strijd met de waarheid. Is het alzoo dat, om er slechts eenigen te noemen, de Heeren Orts, d'Elhougne, Olin, Crocq, vier der meest geziene hoofdmannen van het vrijdenkers-liberalisme, gestorven zijn?

Neen, alle vier hebben op hun sterfbed, met volle verstand en vrijen wil, hunne dwalingen verloochend en zich met God verzoend.

Wat dezen betreft, die zonder den bijstand van den priester sterven, het is een gansch ander tafereel, dat zich bij hun sterfbed ontrolt.

De stervende was lid van de vrijmetselarij en werd, als dusdanig, verplicht een soort van testament te onderteekenen, waarbij hij verklaarde geen priester bij zijn sterfbed te willen.

Hij wordt ziek en, zijn einde voelende naderen, komt hij tot beters gevoelens en herinnert zich het geloof waarin hij werd opgevoed. Vrouw en kinderen moedigen die gevoelens aan en, op verzoek van den stervende, wordt een priester ontboden.

Maar... twee vreemdelingen, twee akelelijke gezichten, welke men in de familie nooit heeft gezien, komen zich tusschen den stervende en zijn huisgezin, tusschen den stervende en zijnen God plaatsen.

Gewapend met het noodlottig testament, houden zij de wacht bij het sterfbed en houden den priester op afstand. Voor bidden en smeeken, zoowel van den zieke als van zijne vrouw en kinderen, blijven zij doof en ongevoelig. De arme zieke sterft in wanhoop en... de vreemdelingen maken zich meester van het lijk en gebruiken het om eene goddelooze betooging, eene burgerlijke begraving in te richten!

In andere gevallen is het eene zwakke vrouw wier man, een vrijdenker en vrijmetselaar, ondanks hare hartscheurende smeekingen, den priester van het sterfbed verwijderd houdt.

In nog andere gevallen maakt men gebruik van het feit, dat een kind van ongodsdienstige ouders zonder de hulp van den godsdienst gestorven is, om katholieke schoolkinderen te dwingen de burgerlijke begraving bij te wonen.

Dat alles zijn zoovele afsehuwelijke aanslagen, door roode en blauwe vrijdenkers tegen de vrijheid van geweten der katholieken gepleegd.

Ja, het geuzenblaadje heeft wel gelijk als het zegt, dat de vrijheid van geweten in België niet altijd geëerbiedigd wordt. 't Zijn echter de katholieken niet, maar wel de liberalen en socialisten, die gedurig aanslagen tegen die kostbare en door de Grondwet gewaarborgde vrijheid beramen en ten uitvoer brengen.

Jeneverwinkel!

De strijd tegen alcoholmisbruik is algemeen geworden : de katholieken bijzonder, als ware volksvrienden, hebben het monster der jeneverplaa, van den volksvijand, dapper aangevallen. In de talrijke Bonden en Maatschappijen, welke zij oprichten, vindt men geen jenever noch likeuren. De geuzen willen dezen toestand als een politiek wapen tegen ons, katholieken, zwaaien, en aan de herbergiers doen gelooven, dat de katholieken hunnen ondergang bewerken.

Wij weten het wel : voor de rood-blauwgruene schrijvelaars is de jeneverkwesie slechts eene politieke kwestie. Wat baat hun de verbeesting der werklieden door alcohol? wat baat hun de verbastering van het volk door alcohol? wat baat hun den zedelijke en stoffelijke ondergang van België door alcohol? De jeneverkwesie heeft voor hen niet meer belang dan de talrijke andere vraagstukken, waarvan de opbeuring van het volk afhankelijk is. Dit schijnt klaarblijkelijk uit de artikelen door *Vrije Burger* en *C^o* ten voordeele der drinkebroers en der jeneverkoten geschreven : voor hen zullen er nooit herbergen genoeg zijn, ten minste liberale herbergen.

En wat de bonden en kringen betreft, welke in onze stad en helders bloeien, deze hebben nooit voor eenen cent schade ge-

daan aan de eerlijke en deftige herbergen, aangezien niemand gedwongen is in die kringen te drinken, en niemand er belet wordt naar andere herbergen te gaan zoo-veel het ieder belieft. De berekeningen, willekeurig opgemaakt door de geuzenbladen, om te bewijzen hoeveel de katholieke Cerkels ongelijk en schade aan onze herbergen doen, zijn even valsch en konden alleen in den bol van eenen drinkebroer het licht zien. Meestal diegenen, welke deelmaken van Bonden zijn geene herbergpillaren. Dus weinig of geen verlies van dezen kant. En wat weten die blauwgruene schrijvelaars over onze Bonden te verhalen, zij die er nooit den voet inzetten en er geene gemeenschap mede hebben. Dat zij ons liever vertellen hoeveel duizenden de liberalen jaarlijks naar de groote steden dragen, om ze er te verbrassen en hier weinig of geen geld verteren.

10. neen, 20,000 fr. verlies veroorzaken de Bonden aan onze medeburgers, schrijft het geuzenblad. Neen, gruene, 100,000 fr. doen ze hun profijt, want in onze Bonden vindt men matigheidsgenootschappen om deftige huisvaders en eerlijke jongelieden te vormen; daar vindt men Spaar- en Pensioenkas en leert men een appeltje voor den dorst bewaren, in plaats van 't zuurgewonnen geld te verbrassen en vrouw en kinderen ongelukkig te maken. Ook roepen onze winkeliers en deftige herbergiers met ons : *Leven de katholieke Bonden.*

De vooruitgang van het catholicisme.

De negentiende eeuw, in plaats van, zooals onze tegenstrevers het beweren en met genoege herhalen, in plaats van eene eeuw van verval en ondergang voor het katholiek geloof te zijn, is integendeel eene eeuw in dewelke het catholicisme reuzestappen van vooruitgang deed. Dit bewijzen officiële statistieken.

In Engeland en Schotland waren in het begin dezer eeuw slechts 120,000 katholieken; thans zijn er 2,000,000 met drie Aartsbisschoppen, 18 Bisschoppen en 2,795 priesters.

In 1800 was slechts het vijfde der bevolking van Holland katholiek : thans zijn er twee vijftien.

In Duitschland zag deze eeuw het getal katholieken van 6 tot 13 miljoen klimmen; in Zwitserland van 542,000 tot een miljoen 170,000; in Scandinavië van 200 tot 8,000; in het Balkanisch Schiereiland van 270,000 tot 640,000; in Turkije (Asië) van 400,000 tot 658,000; in Perzië van 300 tot 10,000; in N.-Afrika van 15,000 tot 500,000; Rusland tel 10,000,000 katholieken. In gansch Afrika, telde men in 1800 niet een katholiek; thans zijn er bijna 2,000,000 met 30 missiën en 230 missionarissen. In Asië is het getal katholieken van 6,000,000. In Oecanië waren er geene katholieken in 1800; thans tel men er 1,500,000. In Canada is hun getal van 137,000 tot 2,000,000 geklommen, en in de Vereenigde Staten van 38,000 tot 10 miljoen.

De razernij.

Sedert eenigen tijd maakt de razernij in België en in Frankrijk verschrikkelijke verwoestingen. Bijna geene week gaat er voorbij of men hoort van razende honden spreken, bijzonder rond Brussel. Toch is dit niet te verwonderen : want hier in Sint-Truiden zullen het weldra de honden zijn die meester van de straat blijven.

Men vindt ze overal, kleine en groote, fraaie en smerige, bij dag en bij nacht, zonder muilband, soms tot groote ergernis van de jonkheid en van de zedigheit. Is er dan toch geen reglement dat dit onbetamelijk rondwalen der honden verbiedt? Dan behoort er een gemaakt te worden.

De vermeerdering van de gevallen van razernij is in evenredigheid met het getal rondlopende en dwalende honden, welke op den openbaren weg ontmoet worden. (5, 6, 12 en 1700 honden in zekere groote stad, waar het getal gebeten personen tot 1,664 gestegen is in deze vier laatste jaren.)

Men ziet hoe noodig het is, de politie op de openbare wegen alle mogelijke strengheid te geven, indien men de razernij wil tegenwerken. Men vergeet nooit, dat er altijd gevaar van razernij is, als men door eenen hond gebeten wordt, zelfs wanneer

de lijkschouwing van het beest niets stellig bewezen heeft.

Postvrje brieven.

Dikwijls gebeurt het dat personen, die hierover niet ingelicht zijn, gefrankeerde brieven zenden naar ambtenaars of bestuurders, aan welke men ongefrankeerde brieven zenden mag.

Het Journal de Bruxelles deelt de lijst mee van personen, aan welke men de brieven mag zenden zonder die te frankeren :

- De Koning, de Koningin en al de leden der koninklijke familie die in België wonen ;
- De Intendant der openbare Lijst, de Groot-Maarschalk van 't Hof, de Minister van het huis des Konings, het kabinetshoofd en de geheim-schrijver des Konings, de schatbewaarder der openbare lijst, de adjudant-generaal en vleugel-adjutanten van dienst des Konings, de groot-meester van het huis en de bevel geheim-schrijver der Koningin ;
- De beheerders der Staatsijzeren wegen, de auditeur-generaal bij het Krijgshof, het comité van beheer der Staatsijzeren wegen, de algemeen bestuurder der algemeene Spaarkas, de algemeen bestuurder der gevangenis en der openbare veiligheid ;
- De algemeen bestuurder der posten, de algemeen inspecteur der posten, de bestuurders van het beheer der posten ;
- De Ministers, de Voorzitters van Senaat en Kamer, de voorzitter der Aannemings-commissie van Beroepsverenigingen, de voorzitter van het Rekenhof, de voorzitter, de algemeen geheim-schrijver en schatbewaarder der Association internationale africaine ;
- De voorzitter van Voorziening-en Hulpkas ten voordeele des slachtoffers van ongevallen van den arbeid, de procureur-generaal bij het verbrekingshof, de krijgsauditeurs in het gebied van het auditoriaat, de dienstoversten der postomschrijvingen in de postomschrijving, de ontvangers der posten en het gebied der ontvangsburelen, de onderontvangers der posten op het gebied der onderontvangsburelen ;
- De agenten van het postdepot in het gebied, de procureurs-generaal bij het beroepshof in het gebied van het beroepshof, de procureurs des Konings, de afgevaardigden van het werktoezicht elk op het gebied hunner omschrijving ;
- De toezichters van den dienst der eetwaren en de afgevaardigden, de voorzitter van de bestendige Commissie der Onderlinge Bijstandmaatschappijen, de hoofdingenieurs der mijnen in hunne omschrijving, de bijzondere en gewone ingenieurs der mijnen in het gebied hunner omschrijving, de algemeene toezichters der mijnen in het gebied hunner omschrijving.

De Jachtwet.

planters is van te willen sparen op de prijzen der planten. Is dat wel spaarzaamheid? Wel neen, 't is veel meer eene onnoozele verkwisting, planten te nemen welke niet van de beste keus zijn, jong, sterk, met schoone gladde schors en goed gerijpt hout. Hoeveel schade hebben die slechte boomen van uitschot niet veroorzaakt aan die ze planten. Zij zuigen den grond uit zoowel als eene goede plant en brengen niets voort, ofwel sterven zij weldra uit, hetgeen nog wel het beste is... als men ze goed vervangt.

Wij hebben zoo omtrent gezegd hoe men slecht plant; het is noodig, dat wij in eenige lijnen aan onze lezers zeggen, wat men moet doen om te gelukken. Den grond draineeren zoo goed mogelijk, hem omspitten opdat de wateren aan de wortels der planten niet stilstaan blijven, de aarde bemesten ten einde aan lucht en warmte gemakkelijker toegang tot de wortels te verschaffen. Fijne asche, overblijfsels van puin en gruis, zavel, straatmest, enz., zijn opperbeter voor dit doel. Eindelijk overvloedig mesten met kort mest om de aarde braak te maken, en alzo, met goede mesteerde, aan de wortels der planten geven al wat hun, onder natuurkundig opzicht, noodzakelijk is.

De beschadiging der veldvruchten door het wild, en de gerechtelijke schadeloosstelling.

Doch laat ons alles op zijn best veronderstellen. Laten wij den boer eindelijk zijn proces tegen den jachteigenaar winnen. Veronderstellen wij, dat de schatters genoegzaam geschat hebben. Veronderstellen wij, dat de rechter, hetgeen kan gebeuren, en waartoe hij onbevoegd is, de schatting niet willekeurig en onrechtvaardig verminderd heeft; en dat hij eindelijk, naar voorschrift der wet, de schadeloosstelling verdubbeld heeft.

Heeft dan de boer schoone zaken gedaan? Laat eens zien. Hij moet zijnen advocaat betalen, advocaten zijn kostelijke vogels. Hij heeft persoonlijk veel meer geloof, tijdverlies en ongerustheid onderstaan dan de advocaat zelf.

Ik veronderstel, dat hij aan dit alles, niet de gansche helft zijner dubbele schadevergoeding moet afstaan. Maar hier vraag ik u: hoe staat het met zijne boerderij? Hoe heeft deze gedurende eenige jaren gedraaid en gewaaid? Wat vruchten heeft hij van zijn veld gehaald? Hoe was, gedurende al dien tijd, zijn stal? Evenveel vee, als toen er geen wild was? — Dan, slecht vee. — Minder vee? — Dan, misschien goed vee; maar toch minder melk, minder boter, minder geld in de kist, dan toen er geen wild was. En toch heeft de boer gewerkt, zoo hard als vroeger. Waar blijft hij met uwe dubbele schadeloosstelling, waarvan de advocaat al eene goede brok weg heeft?

De burgers, in 't algemeen, vergeten, of liever weten volstrekt niet, dat de schatting ter plaatse van de juiste waarde der vernielde vruchten, nauwelijks de helft vertegenwoordigt van de waarlijk toegebrachte schade. Men maakt te veel verschil tusschen eenen landbouwer en eenen nijveraar. De landbouwer is aan dezelfde huishoudelijke wetten onderworpen als de nijveraar. Hij is ook nijveraar. Hij is de nijveraar der vruchtenteelt. Zijne hoeve is zijne fabriek; zijn vee maakt zijn machinesluist uit. De vruchten der velden zijn zijne grondstoffen. Ontneem hem nu, door de tanden der knagdieren, deze grondstoffen: zijne veldvruchten en voederplanten, zijn hooi en zijne tomaat. Hij kan deze niet vervangen; niemand zal hem er andere verkopen aan, voor den boer, aannemelijke prijzen. Zijne nijverheid staat kreupel of loopt mank; zijne fabriek is alsof ze half afgebroken of afgebrand zou zijn. Hij wordt niet meer betaald voor zijnen onophoudelijken en harden arbeid.

Ziedaar eene beschadiging, die men bij de Godsgeleerden noemt « *lucrum cessans*. » Deze moet, volgens strenge rechtvaardigheid, bij den justen prijs der vernielde vruchten aangerekend worden. Daaraan denken de Heeren jagers niet. Als men het werktuig van eenen armen ambachtsman zou stelen, en hem alzo eenen dag of twee zou beletten te werken, zou men dan aan de rechtvaardigheid voldoen, met de gestolene voorwerpen weder te geven, of volledig te betalen?

Een rijke zot gaat naar eenen fabrikant, naar eene groote spinnerij, werverij, naar eene papier- of rijtuigen- of machinesfabriek, hij steekt den hoel in brand en zegt tot den verstornden eigenaar: « Mijn beste Heer, ontstel u niet! Binnen acht dagen ga ik u, op mijne kosten, eene splinter nieuwe fabriek oprichten, voorzien van werktuigen volgens de allerlaatste verbeteringen. Dan hebt gij van mij zeker niets meer te eischen. » Gij ziet van hier, hoe die kwibus zal ontvangen worden. Is het met den beschadigden landbouwer niet volstrekt hetzelfde geval? Iedereen zal nu toch wel, hoop ik, verstaan dat de dubbele schadeloosstelling noodig is, en zelfs dikwijls nog ontoereikend om den landbouwer volledig schadeloos te stellen. Deze bepaling der jachtwet is dan zeker wel de beste der gansche wet.

Rusten en rusten!

- De Zondag is de rustdag der Kerk.
- De Maandag is de rustdag der jeneverkroeg.
- Dat gelukkig genot der Zondagrust verheft en veredelt den mensch.
- De buitensporigheden van de Maandagrast vernedert en verdriest soms den mensch.
- De Zondagrust is de voorwaarde zelfs van het werk der zes dagen.
- De Maandagrast veroorzaakt de luiheid der zes dagen.
- De Zondagrust maakt ons bereid en bevoegd tot het werk, en brengt tot spaarzaamheid.
- De Maandagrast bereidt den ondergang.
- De Zondagrust brengt vrede in het huisgezin.
- De Maandagrast veroorzaakt er twist en tweedracht.
- De Zondagrust brengt en vormt de kinderen tot de deugd.
- De Maandagrast blist ze op tot ondeugd.
- De Zondagrust is de waarborg der samenleving.
- De Maandagrast is twist en ontvreemdenheid in huis en vechterij op straat.

BOOMWEEKERIJ EN PLANTINGEN.

Het leger der boomplanters gaat weeral zijn jaarlijksch werk herbeginnen, en in meestal de gevallen zal dit werk ook weer zijn als voorheen, dit is te zeggen, een lecht werk. Men laat boomen en fruitplanten in den grond steken, zonder zich e bekommeren of deze grond geschikt is m te te doen opgroeien, of de kwaliteit an den grond ooit zal toelaten van goede ruchten te geven, en of de meststoffen en e noodige bemestingen tot dezer ontwikkeling ooit aan dien grond geschonken werden.

Dit alles wordt maar zoo eenvoudig gedaan evenals wij het hier neerschrijven, en gelukkig nog als men de wortels der planten niet uit het bereik duwt der lichtstoffen noodzakelijk voor hun leven en groeien, dat is, te diep in den grond. Aldus handelen degenen, welke de onkosten van eenen steunstok willen vermijden, opdat aldus de wind genee kracht hebbe om den boom om te werpen.

Zullen wij nog spreken van die traditioneele kuilen, nauwelijks groot genoeg om de op elkander geplooidde wortels er in te stoppen? Wel, deze en nog veel ergere misplantingen worden nog dagelijks gedaan, en het getal slechte plantingen is zoo aanzienlijk als het getal onbekwame planters.

Boomen planten is eene kunst, eene moeilijke kunst, niet alleen onder opzicht van planting zelf, maar nog onder opzicht der bereiding van den grond, van de keus der gronden en plaatsen, welke het best passen aan deze of gene soorten of aard van planten. Alle groeien niet onverschillig in eenen en dezelfde grond, en de planter moet weten, en vooraf goed weten, welke soort hem in zijne aarde het meest profijt zal geven. Eens geplant is het te laat.

welke, ten opzichte van eene andere soort van overtreders, de overdevenste, de onrechtvaardigste, de hatelijkste, de schandaligste strafbepalingen gehandhaafd en op de onverbiddelijkste wijze toegepast worden.

Over dit deel der Jachtwet zullen wij ten ander maal handeleu.

CHRISTIANUS.

Lichtstralen.

Sedert die er sprak is van het invoeren der Evenredige Vertegenwoordiging in ons kiesstelsel, vindt de *Courrier de Bruxelles* dagelijks iets nieuws uit, om die hervorming nu eens als gevaarlijk, dan weer als bespottelijk voor te stellen.

Op geheel ernstigen toon vertelt dit blad thans aan zijne lezers het volgende, waarmede het ons wil doen schrikken en beven :

« Een der eerste uitwerksels van de Evenredige Vertegenwoordiging: de protestanten zijn voornemens zich in te richten als afzonderlijke partij; met behulp van de nieuwe wet rekenen zij er op den eenen of den anderen hunner predikanten tot Volksvertegenwoordiger te doen kiezen.

« Een evangelistisch congres dat, in de eerste helft van December, te Brussel zal gehouden worden, zal beslissen over de inrichting hunner partij. »

Wij vragen ons af, of er groot kwaad zou in gelegen zijn, indien, wat wij onmogelijk achten, het kiezerskorps van het arrondissement Brussel eenen protestant, als dusdanig, naar de Kamer zond, waar liberalen en socialistten door vrijmetselaars en vriendenkeren vertegenwoordigd zijn.

Dat schrikbeeld, door den *Courrier* uitgevonden, is dus weinig geschikt om de partijgangers der Evenredige Vertegenwoordiging te verontstrunten. Doch weldra zal het, naar wij vermoeden, gevolgd worden door de aankondiging, dat de Brusselsche duivenmelkers, kweekers van kanarievogels of vinkenveragers, er op zinzen zich als partij in te richten en zich in de Kamer te doen vertegenwoordigen. Dat ware voorzeker al zoo ernstig als het gevaar waarmede de *Courrier* ons thans bedreigt. Doch de politiek moet niet altijd zoo ernstig zijn, en er mag ook wel eens gelachen worden.

Het was tegen Maandag na middag, om 3 ure en 9 minuten, zeer juist, dat de beruchte « professor » Falb, van Weenen, het vergaen der wereld voorzegd had.

Wij weten niet, of er in de wereld nog naïeve menschen waren, die bleven geloof hechten aan de voorzeggingen van dezen kluchtspeler.

Wat er ook van zij, wij denken dat, zoo het Maandag het einde der wereld niet geweest is, het voorzeker toch het einde van professor Falb zal geweest zijn en dat zijne goede vrienden der « anticlericale » drukpers het voortaan voorzichtig zullen achten dezen « vermaarden » wijsgeer aan zijn lot over te laten.

Falb is een persoonje van het zuiverste « anti-clericalism. » Priester-apostaat werd hij, bij zijn wegloopen uit de katholieke Kerk, geestdriftig onthaald door al dezen, die het katholicisme eenen haat tot ter dood hebben gezwoeren.

De liberale vrijmetselaarsdrukkers bezong zijnen lof op alle tonen, en wanneer Falb zich zekeren dag als weerkundige en sterrekundige aanstelde, zonder ooit eenige ernstige studie te hebben gedaan in deze positieve wetenschappen, stelden de liberale bladen van Duitschland en Oostenrijk hem voor aan het publiek, als een der grootste en meest geleerden dezer eeuw!

Een anti-katholiek blad schreef den 20 October laatst:

Nooit moet men met scheldwoorden voor den dag komen, als men iets wil bewijzen; ieder eerlijk man moet ze verachten en dengene, die ze gebruikt, misprijzen.

Hetzelfde blad schreef op 11 November: « Zijne tegenstrevers kluchtspelers noemen is nog veel te flauw, want men vleit ze met zulke bemanning. Zij zijn slechter dan dat kunstenaars, barakpelers, tandtrekkers, dat is de betiteling die ze verdienen. »

Zij die door dit blad alzo betiteld worden, moeten niets anders doen dan hetgeen hetzelfde blad op 20 October aanraade te doen, 't is te zeggen: met misprijzen de schouders ophalen.

Eenige dagen geleden deed *Vooruit* verslag over eene voordracht te Brussel voor de socialistten gehouden, door eenen Franschman, een zekeren Golhier, opsteller van *l'Awore*, zoogezegd tegen het militarism, maar eigenlijk tegen de katholieken.

Volgens dien kluchtigaard zou Frankrijk thans liggen te zuchten onder de dwingelandij der « clericalen, » die beschikken over het leger, over de magistratuur, over de drukpers en over het onderwijs!!!

Pas heeft de man ongehouden te spreken, of de Fransche vriendenkeren, zijne vrienden, met de Regering aan het hoofd, hebben eene ongehoorde vervolging ingesteld tegen de kloosterlingen en tegge de katholieke drukpers.

Zonderlinge dwingelanden, niet waar, die al de macht in handen hebben(?), maar die gedurig te worstelen hebben tegen vervolging en verdrukking van wege hunne zoogezegde slachtoffers!

Waarom heeft men dit jaar gedacht aan het einde der wereld? Bestonden er redenen om zulks te denken en te schrijven? Daar de wetenschap eene voorliefde heeft

voor bescheidenheid, zullen wij niet trachten die redenen op te zoeken.

Tets wat stellig is: dit jaar, gelijk alle drie jaren, moeten de sterren, Leoniden genaamd, dicht bij ons voorbijtrekken.

Nu vooreerst, wat zijn de Leoniden en waarom heeten zij alzo?

Het zijn vallende sterren. Zij heeten Leoniden omdat, wanneer zij zichtbaar zijn, zij in het sterrenbeeld van den Leeuw te zien zijn.

Zij zijn zeer talrijk, doch klein. Volgens gedane nasporingen, schijnt het, dat die sterren alle 33 jaren hare grootste kracht uitoefenen.

Daar die sterren in 1860 zoo schitterend waren, bereiden de geleerden zich om dit jaar haren val en haar voorbijtrekken in de nabijheid der aarde te bestudeeren.

Is haar val gevaarlijk? Hoegenaamd niet; wij hebben gezegd, dat zij zeer klein zijn. Zij sterven uit in onze admosfeer en vergaan in stof. Nochtans die sterrenregen is zoo schitterend, zoo groot in getal en zoo rap, dat het een der schoonste tafereelen is welke men zich kan verbeelden.

Stads-en Provincienieuws.

Aloysianen. — Wij vernemen met genoegen, dat de Tooneelafdeeling van de Aloysianen, *Vreugd in Deugd*, een aangenaam en aantrekkelijk avondfeest zal geven, op Zondag, 3 December, in de academiezaal van het Seminarie.

In den uitslag der aanbesteding van de herstellingswerken aan Schurhoven kerk heeft men ons opgegeven: Fl. Ponsaers, 3990 fr. Het moest zijn, volgens den belanghebbende: 3099.

Onze moedige en levenslustige stadgenoot, de Heer Emiel Schoofs, die den 2 November voor de derde maal te Antwerpen sloop gegaan is naar Congo, schrijft den 7 dezer, uit den Atlantischen Oceaan, aan zijne vrienden, de gezellen van *Hel Zwart Varken*, dat hij hen bedankt voor het vriendelijk uitgeleide dat zij hem zelfs tot in de Scheldestad hebben willen doen, alsook voor hunne heilwensen, die zij nog zoo hartelijk herhaalden bij het vertrek van de *Bruxellesville*.

Met zijne gewone opgeruimdheid schrijft hij verder, dat tot hiertoe zijne reis min of meer goed afgevoelen is, ware het niet dat hij nu en dan eens waterlandde naar een lekker en versterkend pintje Meerbeeksch. Hij belooft later meer belangrijke tijdingen te kunnen mededeelen.

Intusschen maken wij ons den tolk zijner getrouwe vrienden met hem een voorspoedig wederavaren in het zwarte land, en vervolgens eene heilzame en blijde terugkomst te wenschen in zijne geboortestad.

ZIEKEREN. — Alwie het reeds vroeger zoo lieve kerkje der Broeders van Liefde van het Gesticht te Ziekeren binnentreedt, moet getuigen dat het thans in een wezenlijk pronkjuweel herschapen is. Op keurige wijze in olieverf geschilderd, biedt deze bidplaats een verrukkelijk, een betoverend uitzicht, waardoor het oog gestreeld en de ziel vervoerd wordt.

In de samenstelling is geene overdrijving, noch overlading; de fijne kleuren-mengeling vormt eene afwisseling van bevallige tonen, van aaninnige tinten, welke den Romaanschen bouwtrant on-eindig verheffen en in volle schoonheid doen schitteren. Het kunstenaarstalent straalt door tot in de minste bijzonderheden, die, zooval als de hoofdidealen, gewetensvol zijn afgewerkt.

Het koor vooral is rijklijk uitgedost; men weet schier niet wat er het meest te bewonderen, of de net gemaalde draperieën, of de meesterlijk nagebootste vensters, of de heerlijk geteekende stofferingen in damast, doorweefd met treffende allegorieën op het Heilig Sacrament. En dat alles is beheerscht door het prachtig opgesmukt beeld van Onze-Lieve-Vrouw, dat bekoorlijk prijkt boven het hoogaltaar; haar zoete blid schijnt met moederlijke teederheid, hoop en troost te willen storten in de gemoeieren der ongelukkigsten onder de ongelukkigigen, die voor haar komen nederknielen. Kortom, over het geheel zweeft de adem eener goddienstige en welbegrepen kunst, die hart en geest naar hoogere sferen roept.

Wij voegen dan ook onze gelukwenschen bij die van talrijke vakkeners en brengen eene welverdiende hulde aan het schilder-talent des Heeren HERMAN LONT, van Brussel, die rechtmatig fier mag wezen over zijn onberispelijk werk.

Wij benuttigen deze gelegenheid om den Eerw. Vader Theophil geluk te wenschen en te danken voor de onverpoosde moeiten en zelfopofferingen, welke hij aan den dag legt, om het Gesticht van Ziekeren en deszelfs afhankelijkheden onderstoffelijk oogpunt steeds te verbeteren en te verfraaien, en alzo aan honderden ongelukkigigen, die er rust en genezing komen zoeken, eene aangename en lachende verblijfplaats te bezorgen.

De volgende Maatschappijen van Onderlingen Bijstand der provincie Limburg zijn wettiglijk erkend geworden :

Les Prévoyants de l'Avenir, gevestigd te Corswarem.

Spaarzaamheid en Vooruitzicht, gevestigd te Herderen.

Toekomst, gevestigd te Genck.

De Eikel, gevestigd te Maeseyck.

De Verzekerde Toekomst, gevestigd te Molen-Beersel.

Reckheimer Pensioenkas, gevestigd te Reckheim.

Concert. — Verleden Zondag had, in de ruime en wel vervulde feestzaal van 't stadhuys, het aangekondigde *groot artistiek Concert* plaats, gegeven door onze jeugdige bekronde en veelbelovende stadgenoot, Meijuffer Albine De Broeck, en waaraan Me. Jeanne Flament, solo-zangeres van het koninklijk Conservatorium van Brussel; Mr Henri Wagemans, van Hasselt, eerste prijs van viool der Conservatoriums van Luik en Brussel, en onze stadgenoot, Mr Alfons Sente, pianist-begeleider, hunne medewerking verleenden.

Wij achten ons onbevoegd en durven het niet op ons nemen deze heerlijke muziek-uitvoering in hare bijzonderheden te bespreken; wij bepalen ons met, naar het ingewonnen oordeel van talrijke ervaren kenners en fijne liefhebbers, die tegenwoordig waren, te verklaren, dat dit Concert mag gerekend worden onder de prachtigste en best gelukte muziekfeesten welke wij hier te hooren kregen. 't Is voor de dilettanten bijzonder een lekkerbeetje geweest, en hier heeft doen waterdanden! Doch, niemand kon onvoelig blijven, elkeen was verrukt en begeesterd bij de kunstige weergeving der moeilijkste meesterstukken, die met gespannen aandacht en zichtbare bewondering aanhoord, maar ook met niet minder geestdriftige toeluchtingen begroet werden, terwijl de uitvoerders meermalen met terugroeping vereerd zijn geworden.

Ingezien den grooten en alleszins welverdiende bijval van dit eerste Concert, meenen wij geen slecht profet te zijn met te voorspellen, dat de twee volgende concerten, zoo mogelijk, nog een beter onthaal zullen te beurt vallen. Dit is overigens hetgeen wij inrichters en artisten van harte toewenschen!

Sterfgevallen.

De algemeen geachte Heer G. Schoofs komt hard beproefd te worden door het verlies zijne eenige zuster, de eezame Juffrouw Maria-Hubertina, verleden Zaterdag rijk aan deugden en verdiensten overleden, bediend met de laatste heilige Sacramenten, in den ouderdom van 76 jar.

Hare plechtige begrafenis heeft Dinsdag, om 10 ure, plaats gehad, en in den overtroonen toeloop bemerkte men deelnemers van allen staat en rang, die een laatste huldebewijs wilden brengen aan die eenvoudige Juffrouw om haar bewonderenswaardig christelijk leven, gansch toegewijd door de zorg en de verkleedheid aan hare familie en aan alle de vrouwelijke goede werken dezer stad, maar vooral als Nijveraarster der Heilige Kindsheid, die haast haar 50jarig jubilé zou vieren.

Tot lafenis harer zijt zullen H. Missen plaats hebben in de volgende kerken :

- Minderbroeders: Maandag, 20 Nov., om 6 ure, vanwege de Derde-Orde. — Hoofdkerk: den 20, om halfacht, vanwege de Congregatie der Onbevleete Ontvangenis. — Broeders van Liefde: den 20, om 8 ure, vanwege de heilige Barbara. — St-Marten: Vrijdag 24, om 7 ure, vanwege de Gelooovige Zielen. — Schurhoven: Maandag 27, om 7 ure, vanwege O.-L.-V. van Scherpenheuvel. — Hoofdkerk: 4 Dec., om halfacht, vanwege de Arme Kerken; Dinsdag, 5 Dec., om halfacht, vanwege den Heiligen Rozenkrans, en Donderdag, 7 Dec., om halfacht, vanwege de Broederschap van den H. Trudo.

De parochie Haelen heeft een onherstelbaar verlies gedaan door het afsterven van haren beminden Herder, den Zeer Eerw. Heer Karel-Jan Streignart, gedurende een en dertig jaren pastoor dier gemeente, en die in 1898, zijn vijfjarig jubelfeest als priester vierde.

Nooit waren wij getnige van een grooteren toeloop en eene zoo innige deelneming op eene uitvaart.

De reine en stichtende levenswandel van den betreurd-n afgestorven werd gevoelvol en hartroerend geschilderd door den Z. E. H. Deken van Herck, zijnen boezemvriend.

Reum vijftig priesters van alle deelen des lands en vele hooge personages woonden den lijkdiens en de begrafenis bij. Aan het graf werden drie lijkreden uitgesproken, namens de Gemeente, de Kerkfabriek, het Armenbestuur, de Muziekmaatschappij en 't Katholie Onderwijs.

De gedachtenis van dien braven herder zal immer bij allen die hem kenden in zegening blijven, als een toonbeeld van de verhevenste priesterdeugden. Zonder twijfel geniet die vrome en werkzame man reeds daarboven het loon zijner zoo verdienstvolle loopbaan.

De Botermarkt van Hasselt.

Het bilan van het 2de maatschappelijk jaar (1898-1899) van den Bond der Melkerijen van Limburg toont ons dat de Botermarkt te Hasselt, door die maatschappij ingericht, bloeiend is. Van 28 April 1898, tot 28 April 1899 hebben de 50 geaffilieerde melkerijen 219.942 kilo's boter naar deze markt gezonden, waarvan 250 kilos slechts terug gekocht werden door de melkerijen. De rest, dit is 219.692 kilo's, werd verkocht voor de som van 552.062 fr. 55 c^o. De algemeene onkosten beliepen 4.673 fr. 43 cent. De middelbare prijzen der boter voor gansch het jaar was dus 2 fr. 51 c^o. Deze prijs is zeer voldoende wijl de middelbare prijs der gewone boter van de Kempen 2 fr. 25 c. is. De *retinnee* of terughouding per kilo boter is van 2 cent 13.

BINNENLAND.

BRUSSEL, 15 Nov. — Te Schaerbeek hadden de arme vrouwen uit eene buurt ondereen eene omhaling gedaan, om voor eene gestorvene vrouw, wier man een eerste dronkaard is, eene doodkist te koop. De man wist zich de rondgehalde 20 fr. te doen overhandigen, zeggende dat hij voor de doodkist zou zorgen. Hij ging

uit, maar ontmoette eenen vriend en dronk met hem de 20 fr. op. Men kan denken hoe de buurvrouwen hem onthaalden.

— De Kamers. — De Belgische wetgevendende Kamers hebben Dinsdag hunne openingszitting gehouden.

De Duitse, Fransche en Italiaansche Kamers herbegonnen ook hunne werkingen denzelfden dag. Het is de eerste maal dat vier Europeesche parlementen hunne openingszitting op denzelfden dag houden.

— Veranderingen in het Ministerie. — Het Journal de Bruxelles, officieus orgaan der Regeering, bevat de volgende nota:

Sedert eenigen tijd vindt men in de drukpers alle soorten van veranderingen aan het Ministerie uit en verkrist men veel inkt over dat ontwerp. Onze confraters zijn slecht ingelicht. De Regeering denkt er hoegenaamd niet aan of heeft er niet aan gedacht, aan de samenstelling der Regeering eenige hoegenaamde verandering toe te brengen.

— Mis van den Heiligen Geest. — Deze mis werd, ter gelegenheid der heropening van de Kamers, Dinsdag morgen, om 11 ure, gecelebreerd in Ste Gudulakerk, te Brussel.

Een dertigtal Volksvertenwoordigers en een veertigtal Senators van de rechterzij hadden in het koor plaats genomen. Op de eerste rangen bemerkte men de Heeren Ministers Van den Heuvel, Baron vander Bruggen, Liebaert, de Trooz en Favereau. De Zeer Eerw. Heer Deken van Sint-Gudula woonde, insgelijks in het koor, de mis bij.

— De Winter. — De weerkundigen voorspellen ons een zachten winter.

— Vulkaansche eilanden. — Sedert het begin van deze eeuw zijn niet minder dan twee en vijftig Vulkaansche eilanden uit de zee verzeen. Negentien zijn verdwenen en tien worden nu bebouwd.

— De werklieden-pensioenen. — De extraparlamentaire Commissie der Werkliedenpensioenen heeft Dinsdag, 14 November, eene vergadering gehouden. Zij heeft het onderzoek voortgezet van het stelsel op te leggen aan de werklieden, die in een nijverheidsgeesticht van den Staat werkzaam zijn.

Zij heeft zich ook bezig gehouden met het nemen der voorloopige maatregelen ten opzichte der werklieden, die de jaren bereikt hebben om op pensioen gesteld te worden, of die op het punt zijn dien onderhoud te bereiken.

BOUILLON, 15 Nov. — Een smid uit den omtrek wedde, dat hij, van Bouillon tot Paliseul, per veld de stoomtram zou bijhouden. Maar onder het rijden botste hij tegen eenen landbouwer, die met zoo veel geweld tegen den grond werd geworpen dat deze met gekloven schedel werd opgenomen. Daags nadien overleed de man, die getrouwd en huisvaar was.

— Gebrek aan materieel. — Voorloopige opschorsing der Zondagrust. — Ten einde meerder spoed bij te zetten aan het vervoer der koopwaren, heeft het Bestuur der Staatspoorwegen, voorloopig en tot nader bevel, toelating gegeven om den Zondag al de koopwarentreinen te laten rijden.

De bijzonderen zijn insgelijks gemachtigd des Zondags het laden en lossen alsook het weghalen der volle ladingen koopwaren te verrichten, in de statiën en op de verbindingsporen.

Daar deze werkingen niet verplichtend zijn, zullen er voor den Zondag geene standkosten gerekend worden.

— Wat schuilt er achter. — Wij lezen het volgende in de Nouvelles Verrietoises: Is het waar dat een man, die eene officiele bediening bekleedt, de stad Verriers bestolen heeft?

Is het waar dat de afgetroegelde som bijna de honderd duizend frank bereikt?

Is het waar dat men sedert verschillende jaren het bestaan der dieffen kent?

Hoe komt het dat men daar niet vroeger een einde aan gesteld heeft?

Is het waar dat men onder bedreiging, stilzwijgendheid bevolen heeft aan dezen die de zaak kenden?

— Vooruitgang van den telegraaf. — Men heeft te Buda-Pest een telegraafstelsel van de Heeren Pollac en Verag beproefd, die 80,000 woorden in één uur kan telegraferen. Het is eene echte omwenteling.

De uitvinders bedienen zich, om de telegrammen te ontvangen, van den telefoon. De verschillende uitgaalmingen worden opgenomen en op een papier of kleur opgeschreven, dan heeft men niets anders meer te doen dan te lezen.

Men heeft zoo, op eenen afstand van 1000 kilometers, op één uur 80.000 woorden kunnen telegraferen. Op vijf en twintig minuten is men er in gelukt zestien bladzijden van een dagblad dat 40,000 woorden inhoudt op te nemen.

Met het tegenwoordig toestel Hughes, zou men dertig uren moeten nodig hebben, en met het vroegere toestel Morse, zou men het werk maar afleggen op vijf dagen en vijf nachten.

STAD ANTWERPEN.

Leening van 183,440,000 fr. van 1887. 75° TREKKING. — 15 NOVEMBER 1899.

48 series, ieder van 25 stuks, uitbetaalbaar den 1 Juli 1900.

117 8302 13754 29901 46141 53210 62505 1189 8734 18227 31787 49060 55477 64788 2036 10737 19328 33992 49868 55964 68115 2619 11255 25075 35331 50583 56433 70360 3070 11544 26123 38590 51035 56528 70919 5007 12911 27825 40045 51753 67092 70962 6271 12940 28763 41740 52955 58706

Ziehier de nummers welke met primien zijn uitgekomen:

Table with columns for series numbers and values. Includes entries like S. 19328 n° 8 fr. 10000, S. 19328 n° 18 fr. 150, etc.

Al de andere nummers in bovenstaande serieën vervat zijn aflosbaar met 110 fr.

Leening der stad Brussel van 1886.

78° TREKKING. — 15 NOVEMBER 1899.

77 series van 1,925 obligatiën zijn uittekeerbaar den 2 Januari 1900.

Table with columns for series numbers and values. Includes entries like Serie 16 n° 18, afbetaalbaar met fr. 25000, etc.

Obligatiën afbetaalbaar met 150 fr.

Table with columns for series numbers and values. Includes entries like Serie n° Serie n° Serie n° Serie n°, etc.

Iedere obligatie der volgende serieën is uittekeerbaar met 110 fr., uitgenomen diegene hierboven aangeduid.

Table with columns for series numbers and values. Includes entries like 16 16899 26377 42339 65990 80274 98119, etc.

Burgerlijke stand der stad Sint-Truiden

Aangiften van 11 Nov. tot 17 Nov. 1899.

GEBOORTEN

Mannelijk : 5. — Vrouwelijk : 1.

HUWELIJKEN

Geerts, Alfons, met Goffin, Irma.

OVERLIJDENS

Schoofs, Maria, 76 jaar, ongehuwd.

Coninckx, Guillaume-Michel, 43 jaar, echtgenoot van Florent, Josephina.

MARKTPRIJZEN.

SINT-TRUIDEN, den 11 Nov.

Table with columns for items and prices. Includes entries like Tarwe, 100 kil. fr. 15,00, etc.

Aardappelen de 100 kil. 5,50 frank.

Boter den kilo 2,50 fr.

Op de markt van heden Zaterdag, waren te koop gesteld: Koeien 128, Vaarzen 39, 27 Osses.

Studie van Mr COEMANS, Notaris te Sint-Truiden.

BIJ STERFGEVAL.

Verkoop van Huismeubels te Sint-Truiden.

Maandag, 20 November 1899, om 10 ure voor middag, zal Mej. Marie Vanderbeek, aan hare woning, op 't Begijnhof, te Sint-Truiden, publiek en ten meestbiedend door den Notaris COEMANS verkoopen:

Allerhande Huismeubels, zoals tafels, stoelen, schapraden, waarvan eene onderwetsche, garderobe, ledikanten, keukengerief, porselein, glaswerk, kandelaars, vazen, hanghorloge, ijzeren waschketel, kuipen, enz.

Waag met gewichten, Plukklader, Hofgerief en andere voorwerpen.

De koopen tot 25 frank af te betalen. De andere koopen, op krediet, mits borg.

Verkoop van Boomen te Nerim-Brusthem.

Dinsdag, 28 November 1899, om 10 ure voor middag, zal de Eerw. Heer Van den Hove, Pastoor van Sint-Pieter, te Sint-Truiden, ter plaatse, publiek, ten meestbiedend en op krediet door den Notaris COEMANS verkoopen:

56 Canadas, Olmen en Esschen van alle dikte tot 1^m75 omtrek, dienstigt tot berd, klompenmakers en radenmakersgerief, enz., staande te wassen in zijne weide te Nerim, onder Brusthem.

Gemak voor het vervoer. Vergadering ter herberge van Mijnheer Henri Lindekens.

Iedere koper, zonder uitzondering, zal een solvablen borg moeten stellen.

OM UIT ONVERDEELDHEID TE TREDEN.

VERKOOP van een welgelegen Huisgoed te Sint-Truiden.

Uiterhand te koop: Een Goed, begrijpende vier Huizen, Schuur, Stallen en verderen Aanhang en Hof, wel gelegen voor boerderij en allen handel, te Sint-Truiden, aan de Diestersche poort of St-Gangulphusbuiting, sectie G, nummers 331f, 331g, 331h, 331i en 335a, samen groot 30 aren 90 centiaren (7-02), palende den Heer Gust. Michiels, de Manegestraat, Kazernevezer en den Diesterschen steenweg.

Dit goed zal in massa of in loten verkocht worden.

LOTEN.

1° Lot: 4 aren 36 centiaren Hof, tegen M. Gustaaf Michiels.

2° Lot: 4 aren 36 centiaren Hof, tegen voorgaande.

3° Lot: 4 aren 36 centiaren Hof, tegen voorgaande.

4° Lot: Huis, Cour, Stallen, Schuur, Hof en Voorplein, samen groot 10 aren 70 cent.

5° Lot: Huis Paardstal en Hof, samen groot 6 aren 60 cent. tegen Kazernevezer.

6° Lot: Huis, Cour en Voorplein, samen groot 1 are 50 centiaren, naar de zijde der Manegestraat.

Het plan berust ten kantore van den Notaris COEMANS, ter inzage der belanghebbenden, alwaar zich te vervoegen voor verdere inlichtingen.

Studie van Mr NAGELS, Notaris te Sint-Truiden.

VERKOOP van Akkerlanden en Beemden te Velm

Donderdag, 30 November 1899, om 2 ure zeer precies na middag, te Velm, ten drinkhuize van M. Jean Smets, bij de statie, zal de Notaris NAGELS ten meestbiedend verkoopen de volgende goederen:

Gemeente Velm

1. Land ter plaatse Den Langen Rein groot 1 hectare 64 aren, reende de kerk Velm, Streignart, Usé, Gemis-Thenaers, Frans Leemans, Hubert Goffin, Schevenels, Rigo en Vroonen.

2. Land aan den Walenweg, groot 40 aren 70 centiaren, aanpalende Verhaegen, de kinderen Trudo Ouwerx, Albert Peters en de Kerkfabriek.

3. Land in den Kwaden Kuil, groot 76 aren 50 centiaren, aanpalende Boonen-Berwaers, Hubert Goffin, Boesmans, de kinderen Ouwerx en den ijzerenweg.

4. Land in den Kwaden Kuil, groot 26 aren 50 centiaren, aanpalende Mox, Kempeneers-Stevens, Juffrouw Hoebaers, de kinderen Ouwerx, den arme Velm, Berwaers, deKat.

5. Beemd te Nyssem, groot 43 aren 50 centiaren, aanpalende Clerinx, Mad Onwerx, Juffr. Julie Goffin en de beek.

6. Beemd in 't Schoorsche Veld, groot 30 aren 20 centiaren, reende Hubert Goffin en eenen waterloop.

Alle voorschreven goederen in pacht bij den Heer Hubert Goffin, tot 30 November des jaars 1900.

Verkoop van Aardhout te Cortenbosch.

Vrijdag, 8 December 1899, om 9 ure voor middag, zal de Heer Frederik Cox ter plaatse door den Notaris NAGELS verkoopen:

Het Eiken Aardhout, wassende in zijn bosch, genaamd de Vijf Bonders, gelegen achter het kasteel van Cortenbosch.

De vergadering in de dreef tegenover Kaselaer' winning.

Studie van Mr JOSEPH RUISON, Notaris te Heers.

Openbare verkoop van Boomen te Mettecooven, Gelinde en Engelmanshoven.

Op Maandag, 27 November 1899, om 11 ure des morgens, zal voornoemde Notaris RUISON, op verzoek der kinderen van wijlen Mijnheer Robert Vangrootloof, van Gelinde, publiek te koop stellen, in eene weide te Mettecooven, kort bij den molen:

28 Canadaboomen onder Mettecooven, 7 Canadaboomen en eenen Plataan onder Gelinde, en 1 Populier onder Engelmanshoven. (Zie de plaatschrijven).

OUDE EN WELBEKEND Huis Ant. De Bruyn-Pollet

Huisschilder, Tapijser, Glazenmaker en Inlijster,

41, Hamelstraat, Sint-Truiden, 41.

De weduwe A. DE BRUYN-POLLET heeft de eer het publiek en de oude kalanten van haar huis bekend te maken, dat zij met hare zonen den Verversstiel en al de vakken daaraan verbonden voortzet op denzelfden voet en met dezelfde bezorgdheid als in 't leven van wijlen haren echtgenoot.

Bij deze omstandigheid bijzonder beveelt zij zich in de gunst harer medeburgers, welke zij zich immer meer zal trachten waardig te maken door nauwkeurig werk, vaardige bediening en billijke prijzen.

Men gelieve het voort te zeggen.

HUBERT GROFFI, MEESTER-SCHOENMAKER,

Varkensmarkt, Sint-Truiden (voormalige Bank Portmans), maakt bekend dat hij zich rijkelijk ingericht heeft als

ROUWBEHANGER

en heeft de eer zich minzaam in de gunst van het publiek aan te bevelen door zijne zorgzame en uiterst goedkoop bediening. Dat mag vrij voortgezegd worden.

Uiterhand te koop

om af te maaien, een perceel GRAS van 56 roeden, en een van 36 roeden. Zich te wenden bij Ch. De Bève, Grootte Markt, 28, Sint-Truiden.

DE ECHE Saksische Kanarievogels

VAN DE BESTE SOORT vindt men toch altijd bij L. NOBLESSE, Grootte Markt, 22.

Te HUREN voor 1 Februari 1900

een gedeelte van een RENTENIERSHUIS met genot van den hof, gelegen in 't midden dezer stad. Zich te bevragen bij Meijuffer LEDENT, Ridderstraat.

TE KOOP bij MARTIN 'S HEEREN,

HOVENIER-BOOMKWEEKER,

Thiënsche poort, 23, St-Truiden.

Een groot getal hoogstammige Fruitboomen van alle soorten. Bijzondere keus van wilde hoogstammige Appelboomen, plantbaar in de weiden.

Leiboompjes voor perziken, abrikozen en noordkrieken. Verscheidene duizendden allerschoonste, groote en sterke Doornhaagplanten, afgesneden en niet afgesneden.

Even groot getal Doornhaagplanten, van middelbare grootte, aan zeer voordeelige prijzen.

Meer dan 30,000 Zaailingen van Doornhaagplanten, van één jaar. Eene groote hoeveelheid Appelboomjes-Zaailingen, van één jaar, alsook herfstapelde, van twee jaar.

Thuisplanten van allerlei grootte. Honderdduizend herfstapelde Koolplanten, lang gekend als zijnde van de beste soorten. Aspergeplanten, van twee jaar.

Alle deze boomen en planten worden door den verkooper zelf in zijne uitgestrekte hoven gekweekt, en zijn waarlijk te koop aan de minst mogelijke prijzen.

BIJ UITSCHIEDING VAN BEDRIJF Uiterhand te koop

HERBERGIERSERIEF, bestaande in een geriefelijk buffet met rek, tafels en stoelen, twee stoven, twee eiken kassen en een ledikant. Alles in zeer goeden staat. Adres op het bureel van dit blad.

Te huren terstond

twee schoone Werkmanswoningen met twee benedenplaatsen, twee kamers, zolder, kelder en hof, gelegen buiten Brusthempoor.

Zich te bevragen bij EMM. VANSLYPE, Brusthemstraat, 21.

Te huren tegen Half-Maart schoon COMMERCIEHUIS,

gelegen aan de Namensche poort, bebouwd door Frederic Stas. Zich te bevragen bij den eigenaar CONST. SPROELANTS, zelfde poort.

HUIZEN TE HUREN TERSTOND:

één in de Statiestraat, n° 41, één in de Molenstraat, n° 21, één in de Leopoldstraat, n° 1.

TE HALF-MAART:

één in de Statiestraat, één in de Gazometerstraat.

Bij J. GOVAERTS, Markt, n° 60.

Men vraagt DIENSTMEID voor

alle werk, bij Mr DEBIELE, te Schurhoven. Loon 12 a 15 fr.

Zij zijn gereed DE SCHOONE

Strampen en Bâches!

2000 paar echt kalfslederen Strampen, te beginnen van 3.50 fr. het paar.

1000 Waterdekens of Bâches voor paarden, zwarte, groene of bruine stof, te beginnen van 4.50 fr. Bij EMM. VANSLYPE, Brusthemstraat, 21, Sint-Truiden.

RENÉ SCHOOFS, MEESTER-KLEERMAKER

VOOR BURGERS EN MILITAIRES, is gevestigd in de Capucienstraat, 57, en heeft de eer zich in de algemeene gunst aan te bevelen. Fijne snee, keurig werk, vaardige bediening.

Consommateurs! BUVEZ LE VÉRITABLE

Impérial Stout & Extra Stout 253 de la Brasserie BASS & Co, de Londres, vous ne le payerez pas plus cher que les imitations.

Dépositaire, T. SNYERS-MASSET, Hôtel Royal, Saint-Trond.

Sloten-, Kachel- en Stovenmakerij

VAN P. HAENEN-VANDERKERKEN

26, Stapelstraat, 26

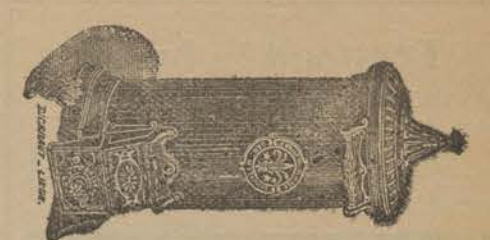
De Sloten- en Kachelmakerij P. Haenen-Vanderkerken is, als huis van vertrouwen, algemeen gekend, bijzonder om zijne verbeterde systemen van CUISINIÈRES van alle slag: zijne prachtige VUREN, KACHELS, FORNUIZEN, en vooral om zijne degelijke STOVEN van allen vorm en smaak, zoals ronde, vierkantige, achtkantige, echt genikkeldeerd, gepolijst, enz.

Een enkel bezoek in het rijkelijk voorziene Magazijn is voldoende om er zich te overtuigen van de sierlijkheid, de deugdelijkheid en den voordeeligen prijs der Cuisinières, Vuren, Stoven, Kachels, enz.

Zorgvuldige reparaties van al wat den stiel betreft.

Men kan er tevens ook eene voordeelige keuze doen in KEUKENGERIEF, zoals ijzeren en geëmailleerde Ketels, Kasserollen, Koffiemolers, Potten, Pannen, enz.

Alsook in BORSTELS, zoals verf- en wisselborstels, schoen- en kleeborstels, huisborstels, enz. — SPONZEN, VENSTERLEDERS, en meer andere artikels.

Stoof- en Kachelmakerij

van Lambert HAENEN,

Varkensmarkt, te Sint-Truiden,

nabij de kerk der E. P. P. Minderbroeders,

tegenover den hoek der Koormarkt.

Groot assortiment Stoven en Kachels,

zwart, gepolijst of genikkeldeerd, in alle

grootte en van alle prijzen.

Ovens van alle modellen, geëmailleerd en

leerde en andere. — Productie van

salons en eethuizen.

Formezen — Keukengerief, enz. enz.

Prijzen buiten alle concurrentie.

Men gelieve er zich met de reparatiën van al wat de stoof- en stovenmakerij betreft.

Guillaume Smolders, BOOMKWEEKER,

IN HET RIDDESHOF, Sint-Gangulphus,

Sint-Truiden.

maakt zijne talrijke kalanten bekend, dat dit jaar zijne Boomkweekerijen voorzien zijn van: Eene groote hoeveelheid Appel-, Perse-, Kerse- en Pruimeboomen, hooge en lage stammen, gegriffelde en ongegriffelde, aan buitengewoon lage prijzen.

Eene groote hoeveelheid Canadaboomen, aan fr. 1 het stuk. Schoone Kornoeljeplanten.

Eene groote hoeveelheid allerschoonste Doornhaag, afgesneden, van twee jaar, 1 tot 2 meters hoog, aan 5 fr. de hondert; alsook afgesneden van 1 jaar, aan verminderde prijzen.

Onmogelijke concurrentie.

BIJ FR. MENTEN-DERACOURT

Schrijnwerker-Meubelmaker,

Grootte Markt, 2 (oud huis H. Vanwest),

vindt men eene schoone keus MEUBELS van alle slag en van alle prijzen, als ledikanten met en zonder ressortbak, klerkassen, lavabo's, stoelen, tafels, zetels, enz. Alles van droog hout, schoon en zuiver afgewerkt.

Wol, Crin, Flocon, enz., aan buitengewoon lage prijzen. Hij beveelt zich in de gunst van het geeerd publiek door deugdelijke koopwaar, schoon werk en zorgvuldige bediening.

De schoonste en beste Kareelen

zijn te bekomen aan 12 fr. de duizend op den kareeloven van EMM. VANSLYPE, buiten Brusthempoor (Tongersche steenweg).

Bericht aan de landbouwers.

TE BEKOMEN BIJ DEN DROGIST

ALFONS LUX,

Brusthemstraat, 50, Sint-Truiden:

Vitriool om tarwe te kalken.

Traan, Lak en Blink om het leder van paardstuig, koetsen, enz. te onderhouden.

Smeer en Ossevoetolie voor machines, wagens, karren, enz.

Borstels van alle slag.

Verven en Vernissen.

Kalkphosfaat, Vetmeel voor het voederen en vetten van veulens, kalveren

